

## "ישיבישע בלאט"

### "לאמדעס" ב"דף היומי" בשו"ת ומ"מ

#### דף ו.

1. איבעיא להו משום הרווחה או דילמא משום ולפני עור לא תתן מכשול, ויל"ע ספק זהנהאם הוא רק על רישא דמתניתין שאסור לשאת ולתת עמהם, או גם על הסיפא שאסור להשאלים להלוותם ולפרעם?
2. משום ולפני עור וכו', ומכאן דלפני עור איכא גם בגויים ויל"ע הא בכלל לפני עור שלא ליתן עצה שאינה הוגנת לחבירו, וזה ודאי אינו בעכו"ם (עי' מנחת חינוך רלב"א), ויל"ע מאי שנא האי מהאי?

תוד"ה אלא כתבו דגם אי טריפה חיה יכול למעט טריפה מ"כל החי" כיון דמתמעטת והולכת, ובר"ן תי' דגם למ"ד טריפה חיה זהו רק מיעוט בהמות, ולפ"ז לחולקים וסוברים אינה חיה כולם מתות תוך יב' חודש, ועי' בר"ן חולין צב. שביאר כיצד נחלקו במציאות, ועי' שו"ת הרשב"א ח"א צח' שהסכים לר"ן, ובש"ך יו"ד גל' מח' כתב דאם ראינו שחיה זהו דרך נס ודינה כטריפה ואסורה.

תוד"ה אתך, בבאור דברי התוס' עי' מהרש"א ומהר"ם, וע"ע קושיות רעק"א.

תוד"ה דילמא, ע"ע תוס' בזבחים קטז, ועי' רשב"א וריטב"א.

יום א' וכו' לעולם אסור, ועי' הגהות וציונים בש"ס עוז והדר דהכונה ליום א' של הנוצרים, ועי' מאירי ב. דהם אינם עובדי ע"ז אלא הכוונה לבבלים הקדמונים שנקראו נוצרים ע"ש נבוכדנצר, ולמעשה אינו סותר דכידוע הנוצרים אמצו להם את חגיהם של עובדי הע"ז הקדמונים.

דאית ליה בהמה לדידיה, ומה שאין כאן איסור מסייע, עי' שות בית יהודה (יו"ד יז), דבאיסור הרווחה דרבנן אין אסור למסייע, ועוד תי' שבגוי ליכא מסייע, עי' רבינו יונה בע"ב, ובאור הגר"א יו"ד קנא ח', ומבואר לפי מש"כ בפנים (תשובה 2) שזה מדין באל"ח שאינו בגוי, ולפי זה מובן למה מועיל מה שיש לו לדידיה גם במקום שיקריב שניהם, דזה רק מסייע להרבות באיסור וליכא בגוי, עי' ריטב"א כאן ותוס' לקמן יד', ושו"ת מחנה חיים ח"א מה'.

#### ע"ב

1. מנין שלא יושיט וכו', ובכולא סוגיא יש להקשות דהלא הכא הגוי מזיד בעבירתו, ומה שייך כלל לפני עור במה שמכשילו, הלא הוא אינו עור?

מנין שלא יושיט אדם כוס יין לחזיר, ובטעם שנקט ה"ת זו עי' תוס', ועי' רש"י שכתב ש"בא לשתותו, ועי' נימו"י שדן אי רש"י לאפוקי בסתם, ובבאור הגר"א (או"ח תריב י') כתב דמיר כיון שמצווה להתרחק מן היין גם אם אין ודאות שישתה אסור.

עוד בענין לפני עור, עי' בסוגיא דב"מ י: ובתוס' שם ד"ה דאמר, עי' בית הלוי ח"א יג' ז', וידועים דברי הגר"ש כהנמן שמחלק בשני דיני האסור וכמו שבארנו בע"א, והוסיף שבלפ"ע שבין אדם למקום מובן טפי למה בעי בר חיובא, עי' ש"ך יו"ד סב' ג' ופ"ח שם ס"ב, וע"ע קובץ הערות מח' ט' האם יש חיוב למסור הנפש בלפ"ע של ג' עבירות.

תוד"ה תניא, פסקו כר"י שנו"נ אסור, ובר"ף והרמב"ם פסקו כר"ל, עי' תוס' ר"ד וראשונים כיצד יישבו ראיות התוס' מיבמות לו.

תוד"ה לא, עי' רשב"א לעיל ב., ורש"י יב.; וסיכום הדינים כך הוא, אינו מתקיים למכור מותר לכו"ע, ולקנות אסור מלבד לר"ת (ועי' רא"ש ב.), ובדבר המתקיים למכור אסור לכו"ע (לר"ת רק תקרובת), ולקנות לרוב הראשונים אסור, ולרש"י יב: ולר"ת מותר. ולמכור לו דבר המתקיים ביום אידו עצמו לכאורה אסור לכו"ע, עי' רמב"ם ע"ז ט' א'.

רבא אמר כולה משום וכו', ועי' רשב"א וריטב"א לעיל אם כאן נפשט הספק דלעיל בע"א (אם האיסור הרווחה או לפנ"ע).

תוד"ה ולפ"ע, עי' באור הגר"א יו"ד קמח' ה', ועי"ש ש"ך סק"ג.

#### התשובות

השתדלנו להביא את תמצית דברי המפרשים, מלבד אלו המובאים בגמ' כמו תוס', מהרש"א רש"י וכדו'

1. נחלקו בזה הראשונים כאן ובדף ב. ודעת רוב הראשונים דהספק הוא רק על רישא דמתנ', אבל סיפא ודאי שיש בזה הרווחה, ודעת הראב"ד ותורי"ד דהספק אכולה מתנ' דגם בסיפא שייך לפני עור, שיקנה במעות דבר להקרבה, ועי' קה"י ד' ג' שנחלקו מהו לפני דלפני שמותר בלפני עוור, האם גם כה"ג שקונה הוא עצמו במעות ומקריב, או שרק באופן שיכשיל את חבירו וה"ה לא ישל זה מקרי לפני דלפני, (וע"ע שיטת ר"ת הובא לעיל בתוס' ב.).

2. ביאר בקובץ שיעורים פסחים צה' שאיסור נתינת עצה שאינה הוגנת היא עבירה שבין אדם לחבירו וזה אינו בגוי כמו רוב המצוות שבאל"ח שהם לתיקוני החברה שלנו ואינם בגויים, אבל איסור הכשלת חבירו הוא עבירה שבין אדם למקום וזה שייך גם בגויים, (ובמיוחד היא אמרינן דזה סניף בעבירה עצמה שעבר שודאי שייך בגויים), ועי' פרי יצחק ח"ב מט', וקה"י סי' ג', ומה שפה האיסור מדרבנן מכיון שאינו ודאי מכשול, עי' ביאור הגר"א יו"ד קנא ח'.

#### ע"ב

1. כן הקשו הראשונים, ובקה"י סי' ג' הביא שני מהלכים בראשונים ליישב, א. שכיון ששנה אדם בעבירה נעשית לו כהיתר, ממילא אף שעכשיו הוא מזיד ע"י מה שמסייעו עכשיו בעבירה גורם שבפעמים אחרות יעשה מתוך הרגל, (עיי"ש שהוכיח זאת מהחינוך רל"ז), ב. כיון שאין אדם עובר עבירה אא"כ נכנסה בו רוח שטות, חשוב כעור לענין שלא לעזור (כן הוכיח מהרמב"ם פיה"מ ה' ו'). ולפי מה שבארנו לעיל שלפני עור חשיב בין אדם למקום מובן יותר האיסור גם במזיד, ועי' חזו"א יו"ד סב' ז', ועיי"ש ס"ק כד' שיש שחילקו בין לפנ"ע של שוגג ללפנ"ע של מזיד האם יש איסור גם בלפני דלפני, דבמזיד בעי שמסייע ממש.

**לע"נ רבי חיים בן ציון בה"ג רבי משה זצ"ל נלב"ע טו' כסלו תשע"ח**

להנצחות והארות 0527652935, או 7652935@gmail.com לקבלת הדף במייל שלח

בקשה לכתובת זו, והדף יישלח אליך בל"ג מידי יום.

**חדשו! נפתח קו טלפון בו ניתן לשמוע את השאלות והתשובות מידי יום-יום 0795255901**

השאלות ינתנו מידי בוקר - התשובות, בשעות אחה"צ, בקרוב יהיה ניתן להשאיר תשובות.